SØ- OG HANDELSRETTEN
DOM

afsagt den 6. maj 2025

Sag BS-19561/2023-SHR

HDI Danmark, filial af HDI Global SE, Tyskland
(advokat Mads Laage-Petersen Poulsen)

mod

LOG MAN ApS
(advokat Niels Jørn Friborg)

Denne afgørelse er truffet af vicepræsident Jette-Marie Sonne og de sagkyndige medlemmer Morten Kjærgaard og Henrik Christensen.

Sagens baggrund og parternes påstande
Sagen drejer sig om en planlagt transport af ost fra Østrig til Los Angeles.

Sagsøgeren, HDI Danmark, har før hovedforhandlingen fremsat påstand om, at LOG MAN skal betale 635.152,05 kr. med procesrente fra den 18. december 2022.

Påstanden er opgjort sådan:

Værditab	78.140,58 USD
Transport af containere (retur)	4.200,00 EUR
Test af varerne	3.589,92 EUR
Interne arbejdstimer	300,00 EUR
Nye veterinærdokumenter	32,80 EUR
I alt	635.152,05 kr.

HDI Danmark har under hovedforhandlingen korrigeret påstanden i henhold til vekselkurserne for USD og EUR pr. 1. august 2022, hvorfor påstandsbeløbet er blevet nedsat til 629.045,82 kr. DKK.

Sagsøgte, LOG MAN, har fremsat påstand om frifindelse.

Oplysningerne i sagen
Sagen drejer sig om en multimodal transport af to containere med hvid ost fra sælger Nordex Food A/S til køber Kradjian Import Co. Inc. i USA. Godset er faktureret den 19. april 2022 ved to fakturaer på hver 78.007,68 USD.

Godset blev afsendt den 19. april 2022 fra Nordex' fabrik i Pöggstall i Østrig med ende destination Los Angeles. Det var meningen, at godset skulle vejtransporteres fra Pöggstall til Wien, og herefter jernbanetransporteres fra Wien til Hamborg, hvorfra godset skulle søtransporteres til USA.

Da godset befandt sig i Wien, opdagede Nordex, at godset havde henstået uden aktiv nedkøling i perioden mellem den 19. april 2022 og den 29. april 2022 i strid med parternes aftale, som er nedfældet i mail af 4. maj 2022 mellem Connie Roskvist fra Nordex og Henrik Munch fra Log Man:

> "
>
> …
>
> Her under finder du den almindelige procedure fra lastestedet og frem til ankomt til afskibningshavnen, som er godkendt af Nordex Food A/S.
>
> Dag 1:
>
> Containeren laster i Pöggstall
>
> Der er non-active colling (uden gen-set) / containeren er ikke pre-cooled.
>
> Dag 1:
>
> Containeren indleveres efter oplastning til en container terminal i Østrig (Vienna/Enns) med henblik på videretransport med Rail/Bane til afskibningshavn (Hamburg/Bremerhaven).
>
> Hvis containeren ikke afgår fra container terminalen indenfor et døgn tilsluttes den strøm.
>
> Dag 2:
>
> Containeren afgår typisk fra container terminalen i Østrig samme aften eller dagen efter.

> Dag 3-4:
>
> Containeren ankommer til afskibningshavnen hvor den tilsluttes strøm indtil afskibning/ombord lastning.
>
> Transittiden fra afgang Container terminalen og frem afskibningshavnen varierer derfor fra 24-48 timer.
>
> …"

Sammen med de to i denne sag omhandlede containere var der yderligere 5 containere med hvid ost, som blev afsendt fra Nordex i Pöggstall. Af disse 5 containere blev to containere leveret i USA uden problemer, idet disse havde været aktivt nedkølet, mens de andre 3 containere har været genstand for en retssag ved Sø- og Handelsretten (BS-19711/2023-SHR), hvor der blev afsagt endelig dom den 21. februar 2025.

For godset i de to containere i nærværende sag blev der den 20. april 2022 af de østrigske fødevaremyndigheder udstedt "Official Health Certificate", hvoraf blandt andet fremgår en produktionsdato og en udløbsdato et år senere end produktionsdatoen.

Der er af Nordex den 4. juli 2022 udarbejdet en analyse af indholdet af de to containere. Af konklusionen fremgår:

> "The product does not pose any food safety risk, as the composition has not changed. The quality of the product is still intact according to the microbiological results of accredited laboratory and organoleptic assessment on site. The temperature checked on return, showed below 6°C on worst case points. Because of closed room and already chilled product the temperature inside the container could not increase. The result from the simulation test verify that the higher temperature does not have impact on the micro level and the food safety.
>
> The customer was informed through complain #124.
>
> **Released**"

Der er den 18. juli 2022 efter opdrag fra Nordex - og efter besigtigelse af godset den 10. maj 2022 - udarbejdet en surveyrapport, hvoraf fremgår:

> **2 Goods**
>
> The consignment comprised in total 40 pallets with 4,416 cartons of white cheese with a cargo weight of 39,064.32 kg gross. The white cheese was pickled in brine and was packed in tins of varying sizes.
>
> The tins were sealed with a metal lid and were covered by a plastic lid.

3 Survey on 10 May 2022

3.1 General information

The following parties attended for survey:

- Mr. Manuel Soucek, Surveyor, on behalf of Log Man ApS
- Mr. Lars Madsen, CEO, representing Nordex Käserei Ges.m.b.H.
- Ms. Sanne Nørmølle, Quality Control Coordinator, representing Nordex A/S
- Mr. Klaus Thygesen, Production Manager, representing Nordex Käserei Ges.m.b.H.
- Mr. Christian Eissner, on behalf of Reck & Co. GmbH

Upon arrival of the attending surveyor at seller's warehouse in Pöggstall, the container no. HLBU 917 662-8 was already available for an inspection.

The container no. HLBU 917 662-8 was picked-up the day before at the rail station in Vienna and arrived at the premises of Nordex Käserei Ges.m.B.H. the same day at around 17:00 h It. According to the information provided by the driver, the refrigerating unit was not connected to electric power since then.

The container no. TTNU 843 189-3 was picked-up at the rail station in Vienna at the day of the survey and arrived at the premises of Nordex Käserei Ges.m.b.H. at around 10:20 It. During transport from rail station Vienna to seller's warehouse, the container was not connected to power supply.

Both containers were found with the original seal numbers and were opened in presence of all attending parties.

…

3.3 Damage

3.3.1 Container No. HLBU 917662-8

Upon opening of the container with all attending parties, the ambient temperature in the trailer was measured with +6.9°C. The temperature on the goods, measured on the outside of the tins, was recorded with +5.3°C.

Thereafter, the truck was docked to the ramp and the unloading of the container commenced.

In course of the unloading of cargo, the three samples of the cargo were taken; as follows:

- Sample #1 - Lot No. C2132/14291 stowed at rear end of trailer / taken at the bottom

- Sample #2 Lot No. C2132/14291 stowed in the middle of trailer / taken at the top

- Sample #3 Lot No. C2132/14291 stowed at front wall / taken in the middle

The temperature on the pallets stowed in the middle of the trailer was recorded with +6.5°C, the temperatures of the pallets and the front wall were recorded with +6.1°C.

One tin was randomly chosen and opened for a thorough inspection and tasting of the product.

Neither the consistency, nor the taste and appearance of the product did reveal any impairments. The brine did not show any discolorations.

3.3.2 Container No. TTNU 843 189-3

Upon opening of the container with all attending parties, the ambient temperature in the trailer was measured with +4.7°C. The temperature on the goods, measured on the outside of the tins, was recorded with +4.3°C.

Thereafter, the truck was docked to the ramp and the unloading of the container commenced.

The shrink film, wrapped around the pallets, showed signs of condensation.

In course of the unloading of cargo, the three samples of the cargo were taken; as follows:

- Sample #1 - Lot No. L 2141/19627 stowed at rear end of trailer / taken at the bottom

- Sample #2 Lot No. L 2141/14872 stowed in the middle of trailer/taken at the top

- Sample #3 Lot No. L 2141/14872 stowed at front wall/taken in the middle

One tin was randomly chosen and opened for a thorough inspection and tasting of the product.

Neither the consistency, nor the taste and appearance of the product did reveal any impairments. The brine did not show any discolorations.

The temperature on the pallets stowed in the middle of the trailer was recorded with +5.6°C, the temperature of the pallets and the front wall was recorded with +4.5°C.

3.4 Appraisal of packaging

The tins were stowed on trays. Each tray contained 6 tins and was shrink wrapped.

The trays were stowed on wooden pallets and shrink-wrapped as well.

In the opinion of the reporting surveyor the packing can be considered as being customary and suitable for the selected transport mode.

4 Temperature Data

According to the booking request by Nordex A/S, the cargo was to be transported with a carrying temperature of +3°C. As per the labels on the trays, the cargo is to be kept refrigerated at 2-5°C.

Since the cargo was not equipped with temperature data loggers, the actual temperature on the cargo during transport could not be established.

Nordex A/S has requested the carrier Hapag Lloyd AG to disclose the data of the temperature recorder of the subject containers, which however was refused by the shipping line.

5 Laboratory analysis

Following to the inspection of the goods by the attending surveyor, the Nordex Käserei Ges.m.b.H. arranged for a food analysis of the captioned products by the independent laboratory Eurofins.

On 04 July 2022, we have received the attached risk assessment report by Nordex Käserei Ges.m.b.H and were informed that the product does not pose any food safety risk. On this basis, the product was released.

…

7 Cause of damage

In the opinion of the surveyor both reefer containers had not been connected to power supply during transit while being in the custody of the carrier and further contracted parties, which however did not impact the quality of the products.

…"

Der er efter opdrag fra Nordex den 13. marts 2023 udarbejdet et tillæg til surveyrapporten, hvoraf fremgår:

> Upon request of the cargo underwriters, we surveyed the subject-mentioned consignment after the same had been returned to shipper´s warehouse in Pöggstall, Austria on 10 May 2022 to establish the extent and cause of any damages to the cargo.

In course of the survey, no impairments of the cargo – neither to it´s consistency, nor it´s taste and appearance – could be established by the attending surveyor.

In course of the survey, 10 samples of the product were taken which were subsequently analysed through the independent laboratory Eurofins. Based on the microbiological results of Eurofins and their organoleptic assessment, the shipper concluded that the quality of the product is still intact.

A simulation test further verified that the higher temperature did not have any impact on the micro level and the food safety. On this basis, the product was released on 04 July 2022.

The product packaging stated the best before date with February and March 2023. Thus, by the time, the product was again released the product still had 7 months to go.

…

On 23 January 2023, we were notified by the applicant, acting as legal representative of the cargo underwriters HDI Denmark, that the Insured had sold the consignment for 50% of the original price to the original buyer.

The product was reportedly taylor made for this specific customer and carried the customer´s name on the product packaging. The original customer had reportedly rejected the goods at full price.

To be able to sell the goods for a full price, it would have been necessary to re-label the packaging, repack the same and stamp the cans with an updated (shorter) sell-by date.

The fact that the product had not been kept within the parameters of the specified cold chain would have had to be disclosed to a potential customer. These factors in addition to the reduction in the useby date of the products meaned to the seller that it would not have been feasible for the products to be repackaged.

For that reason, the seller had decided to sell the goods to the original customer for a reduced price at USD 78,140.58 instead of USD 156,015.36.

We were requested by the applicant to review the costs which would have occurred in connection with the re-packaging and assess whether the decision to sell the consignment for a reduced price had been the most feasible option.

Moreover, we were requested to comment on the following:

1. Importing goods prejudiced by temperatures spikes into the USA is subject to this being permitted by local veterinary regulation.

2. The manufacturer would have down time on its regular production when re-packaging as it will occupy production capacity, leading to lower sales of new production and a resulting loss.

No information was made available when the consignment had been shipped to the USA.

2 Goods

The consignment comprised in total 40 pallets with 4,416 cartons of white cheese with a cargo weight of 39,064.32 kg gross. The white cheese was pickled in brine and was packed in tins of varying sizes; 6 tins per carton. The tins were sealed with a metal lid and were covered by a plastic lid.

3 Investigation

3.1 Cargo Value

Nordex Food A/S sold the consignment to Kradjian Import Co. Inc. on basis incoterm CIF at the following prices:

Invoice No. 514767	2,208 cartons	EUR	78,007.68
Invoice No. 514768	2,208 cartons	EUR	78,007.68
In total		EUR	156,015.36

The invoices stated CIF, but the freight costs were invoiced separately with the attached invoices to the consignee.

3.2 Costs occurred

Inspection by the Austrian veterinary authority	EUR	32.80
Laboratory analysis by Eurofins	EUR	1,662.00

3.3 Estimated costs of re-packaging

3.3.1 Estimated labour costs for re-packaging

The estimated costs of re-packaging were advised as follows:

Abt. EUR 23,493.00

8 staff, each three weeks for an average salary of EUR 3,915.50/months

(excluding shift and weekend surcharge)

We deem the quantum of these costs as reasonable.

In addition to the above-mentioned costs, it must be taken into account that the personnel and machines used for the re-labelling/re-packaging

could not be available for the regular production operations during the time of re-packaging, which would have resulted in further costs.

3.3.2 Estimated costs of new packaging

The following estimated costs of new packaging were provided:

19,584 tins x EUR 0.44 =	abt. EUR 8,616.96
6,912 tins x EUR 0.23 =	abt. EUR 1,589.76
26,496 lids x EUR 0.13 =	abt. EUR 3,444.48
In total	abt. EUR 13,651.12

We deem the quantum of these costs as reasonable.

4 Estimated costs of re-packaging versus salvage sale at a reduced price

The consignments were reportedly sold with a reduction of EUR 77,874.78.

For the re-packaging/labelling of the goods estimated costs in the amount of EUR 37,144.12 would have occurred.

5 Further considerations

The buyer entered into a sales contract for a product that had normally a best-before date of one year and was produced especially for him. Since the consignments were not released until July 2022 and the buyer therefore had a disadvantage in selling the original goods under the original conditions, it is understandable that the consignments were not longer accepted at the original purchase price.

In our opinion, the buyer would have been entitled to a replacement delivery.

The costs associated with such a replacement delivery and the utilization of the original product would have been came along with high costs. Despite this and under consideration that the products were specifically labelled for the buyer in the USA, it would have been questionable whether the original products could still be sold on a local market and at what price.

6 Importing of the products into the US after temperature deviation

Since the laboratory analysis confirmed that the product was not impacted by the temperature deviation and subject to issuing a new veterinary certificate, we believe that there would have been no objections to importing the goods into the USA.

7 Conclusion

> Based on the costs presented it appeared at first sight that the re-packaging would have been a more favourable option than the sale on the basis of a reduced price. However, under balance of all probabilities outlined above, the reporting surveyor is of the opinion that the sale for a reduced price of 50% was reasonable.

Den 6. juli 2022 sendte Nordex følgende mail til Kradjian Import:

> Dear Raffi,
>
> I should like if you will confirm to me, that you will be interested in taking the total of 5 x 40 FCL Piknik which have been taken out, as the containers were left without cooling under transport.
>
> The products have been tested and the microbiology is ok in the cheese. However, we are not able to grant you 12 months guarantee on the shelf life.
>
> Please confirm to me that you will be willing to accept this condition if we offer a special rebate of 40-50% rebate.
>
> I need this in writing from you to give to the insurance company.

Den 6. juli 2022 skrev Raffi Kradjian til Nordex:

> I agree and confirm that I will buy those 5 containers that were kept without refrigeration as long as the cheese is not spoiled, with 50% discounted price so that we sell them fast by reducing our price, in case the shelf life becomes much shorter once the product was not refrigerated.

Den 27. juli 2022 blev der – efter forinden at være udstedt kreditnotaer på det aftalte beløb - udstedt nye fakturaer på henholdsvis 38.921,93 USD og 38.952,85 USD i overensstemmelse med aftalen af 6. juli 2022 om en prisreduktion på 50 %.

Der blev desuden den 27. juli 2022 udstedt et veterinærdokument til 32,80 EUR.

Der er under retssagen vedrørende de 3 yderligere containere, som blev sendt til Kradjian Import i USA, men som – ligesom containerne i denne sag – også havde været udsat for en periode uden aktiv nedkøling, afgivet forklaringer under hovedforhandlingen af blandt andre Hanne Levin Sørensen fra Nordex og Raffi Kradjian fra Kradjian Import.

Af Hanne Levin Sørensens forklaring i BS-19711/2023-SHR fremgår:

> "…

Det er Connie Roskvist ved Nordex, der har foretaget bookingen af transporten ved Log Man i den konkrete sag med de tre containere. Hun kom først selv ind i sagen i det øjeblik, at det var gået galt.

…

Der var små muligheder for at lave et bjærgningssalg. Det var ikke muligt at returnere varerne til Østrig, men der var den mulighed, at Kradjian Import accepterede varerne uden garanti og uden test af varerne mod en rabat på 50 % af den oprindelige salgspris.

Den ost, der blev solgt til Kradjian Import, er en private label ost, hvilket indebærer, at osten ikke kan sælges til andre kunder, da det er Kradjian Imports emballage, der er på osten. "Picnic" er Kradjian Imports mærke, men hun er ikke bekendt med, hvorvidt der foreligger en varemærkeregistrering af mærket. Hun var ikke selv inde over forhandlingerne med Kradjian Import om bjærgningssalget, da det var noget, Nordex' salgsafdeling stod for.

…

Hun mener, at det var Kradjian Import, der forslog, at der skulle være en rabat på 50 %. Hun er ikke bekendt med, hvorvidt der er anden og mere korrespondance om bjærgningssalget relateret til de tre containere end de af Jan Norvin til Kradjian Import sendte e-mails af 6. juli 2022. Hun fik for det meste mundtlige overleveringer om, hvad der var sket i salgsafdelingen, der stod for bjærgningssalget.

…

Hun har sandsynligvis set Nordex' risikoanalyse af 4. juli 2022 vedrørende de to containere, der blev sendt retur til Pöggstall. Hun ved ikke, om hun har set risikoanalysen, før bjærgningssalget blev gennemført. Hun er ikke bekendt med, om Kradjian Import har set Nordex' risikoanalyse af 4. juli 2022, før der blev indgået aftale om bjærgningssalg, da det ikke er hende selv, der har haft kontakten med Kradjian Import.

Hun har set den surveyrapport af 18. juli 2022, som blev udarbejdet på baggrund af undersøgelser af 10. maj 2022 af de to containere, der blev sendt retur til Pöggstall. Hun ved ikke, hvornår hun blev bekendt med oplysningerne i surveyrapporten. Hun ved heller ikke, om Kradjian er blevet præsenteret for eventuelle foreløbige oplysninger om indholdet af surveyrapporten før bjærgningssalget, da hun ikke selv havde dialogen med Kradjian Import.

Man undersøger ost ved laboratorietest, og der ikke noget, der forhindrer i, at man kan lave sådanne test ud over udløbsdatoen, da ost er et organisk materiale. Hun kender dog ikke det tekniske i, hvordan man undersøger, om ost har taget skade.

Hun ved ikke, hvad der er sket med de to containere, der blev sendt til LA, og som der ikke er kommet claims på. Der har kun været fem containere, hvor de har modtaget claims.

…"

Af Raffi Kradjians forklaring i BS-19711/2023-SHR fremgår:

> "Raffi Kradjian har forklaret blandt andet, at han er en forretningsmand, som importerer og distribuerer fødevareprodukter i USA, hvilket han har gjort de sidste 44 år. Han er en stor spiller i USA inden for fødevareprodukter fra Mellemøsten og Middelhavsområdet.
>
> Kradjian Import er hans selskab, og det er gennem dette selskab, at han importerer fødevarer fra EU og Mellemøsten, der videredistribueres til forretninger i USA og Canada. Kradjian Imports kunder er mindre og mellemstore forretninger i USA. Costco er én af Kradjian Imports kunder, men omkring 80 % af Kradjian Imports kunder er mindre forretninger.
>
> Han har handlet med Nordex fra tid til anden siden 1986. Siden 2000 har samarbejdet med Nordex været mere fast, og produkterne fra Nordex har været populære. Picnic-osten er det mest populære produkt, Kradjian Import køber fra Nordex. Kradjian Import har en eksklusivaftale med Nordex, og Nordex kan derfor ikke sælge til andre kunder i USA.
>
> …
>
> Da containerne ankom til Kradjian Imports eget varehus, tjekkede de produkterne, og de fandt ud af, at osten havde mistet sin tekstur, samt at smagen var ok, men en lille smule ved siden af ("off"). Det største problem var teksturen, da osten var blevet blødere og havde mistet sin vægt, som følge af at vandet var drevet ud af osten. Dette er normalt, når ost ikke bliver opbevaret under korrekte temperaturer. Osten var ikke farligt at indtage for mennesker.
>
> Kradjian Import blev tilbudt at købe osten mod et nedslag på 50 % i prisen. Kradjian Import tog imod tilbuddet om nedslaget på 50 % og accepterede at købe osten blandt andet som følge af Kradjian Imports gode og langvarige forhold til Nordex. Man bliver nødt til at hjælpe hinanden i sådanne situation. Han vurderede selv, at nedslaget på 50 % var acceptabelt efter omstændighederne, da osten ikke fuldstændig var ødelagt, men den var anderledes i forhold til tekstur, vægt og smag. Han mente, at osten kunne sælges hurtigere og til en lavere pris. Der er nogle virksomheder i USA, der køber for gammel ost til en lavere pris end den oprindelige værdi, og som laver den for gamle ost om til hård ost.
>
> Den ost, som Kradjian Import købte af Nordex, endte dog med at blive solgt til halv pris til Kradjian Imports egne kunder.
>
> Han kan ikke huske, om der er anden korrespondance om bjærgningssalget, end de e-mails af 6. juli 2022, som blev sendt mellem ham selv og Jan Norvin ved Nordex. Han mener, at det var Nordex, der fremsatte

> tilbuddet om et nedslag på 50 %. Han gav ikke selv nogen indikation af, at han ville have et nedslag på 50 %. Da han fik tilbuddet om, at han kunne købe produkterne med et nedslag på 50 %, accepterede han, at han ville tage osten ind og kigge på den og se, om det var muligt at sælge det videre. Hvis osten havde været helt ødelagt, ville han ikke have betalt noget for den.
>
> Han kender ikke til surveyen af 18. juli 2022, som blev lavet i Pöggstall på baggrund af undersøgelser af de to containere, som ikke blev sendt til New York, og han kan ikke huske, om han har ikke set foreløbige analyser eller lignende. Han kan ikke huske, om han har set den af Nordex udarbejdede risikoanalyse af 4. juli 2022, da det er over 2 år siden."

Parterne er enige om, at NSAB 2015 finder anvendelse.

Forklaring

Hanne Levin Sørensen har forklaret, at hun er uddannet speditør. Hun kom i lære i 1989 og arbejdede herefter som speditør i 16 år. I de sidste 20 år har hun arbejdet i produktionsvirksomheder med eksport af fødevarer på køl. Hun har arbejdet hos Nordex i 7 ½ år. Nordex producerer primært hvid ost. Nordex har produktion i Danmark, Østrig og Rumænien.

Nordex har haft Kradjian Import som kunde siden 1998. Kradjian Import er fortsat kunde. Nordex sender løbende varer til Kradjian Import både i Los Angeles og i New York og både fra Danmark og fra Østrig.

En transport fra Østrig til Los Angeles forløb i 2022 sådan, at varerne blev læsset på en container, som herefter skulle omkring tolden for at få udstedt toldokumenter. Herefter blev containeren kørt til terminalen i Wien for herfra at komme med tog til Hamborg eller Bremerhaven, hvorfra containeren skulle transporteres til søs til Los Angeles eller New York.

Nordex har brugt Log Man siden 2014 og frem til 2022. Nordex bruger ikke længere Log Man. Det skyldes ikke denne sag.

Hun er bekendt med korrespondancen den 4. maj 2022 mellem Connie Roskvist fra Nordex og Henrik Munch fra Log Man. Nordex forventede, at der fra varerne blev læsset, og til der blev tilsluttet strøm, ville gå højst 1 – 1½ døgn. Hvis containeren stod i Wien og ikke kom med toget, skulle den tilsluttes strøm. I 2021 udførte kvalitetsafdelingen en prøve og fandt, at denne fremgangsmåde var forsvarlig. De første to containere, som er nævnt i korrespondancen, blev der ikke reklameret over, fordi det har vist sig, at de var tilsluttet strøm. Det undersøgte hun efter sin forklaring i retten i november 2024. De tre containere i den tidligere retssag havde ikke været tilsluttet strøm ligesom containerne i nærværende sag.

Hun har udarbejdet tidslinjen "NDX claim 124 – ordre 213072 + 213075 til Kradjian, LA". Ordrerne blev afsendt fra Pöggstall den 19. april 2022. Nordex blev klar over, at noget var galt den 27. april 2022, idet Log Mann meddelte, at containerne var short shipped. Nordex bad Log Man redegøre for, om containerne var blevet opbevaret på køl. Log Man meddelte den 29. april 2022, at dette ikke var tilfældet, og at containerne befandt sig i Wien.

Varerne til Kradjian Import er private label produkter, og der er tale om en eksklusiv ret som gør, at Nordex ikke kan sælge til andre i USA. De undersøgte muligheden for omsmeltning og ompakning, men der er juridiske begrænsninger, som gør, at man af fødevaresikkerhedsmæssige årsager ikke må blande forskellige vareproduktioner.

Hun var ikke inde over korrespondancen den 6. juli 2022 om bjærgningssalg. Det var en sælger hos Nordex, der havde direkte kontakt med Kradjian Import. Hun ved, at Nordex forsøgte at sælge med en prisreduktion på 40 % til Kradjian Import.

I forbindelse med survey blev der udtaget prøver, som skulle sendes til laboratoriet på grund af den brudte kølekæde og nedsat holdbarhed, da ost er et levende produkt, og man ikke ved, hvordan det udvikler sig, hvis det ikke sælges hurtigt. Hvis containerne ikke var blevet solgt til Kradjian Import med en 50 % prisreduktion, ville Kradjian Import nok have sagt, at Nordex selv måtte tage sig af produktet. Kradjian Import fik erstatningsvarer.

Vidnet har læst sin forklaring i dommen fra den tidligere retssag. Hendes forklaring er refereret korrekt.

Hun tror, at man bad surveyoren om en supplerende erklæring for at dække alle muligheder og holde alle muligheder åbne. Hun kan ikke svare på, hvorfor man indhentede supplerende erklæring så sent som i marts 2023.

Hun ved ikke, hvordan Kradjian Imports private labels ser ud, og hun kan ikke svare på, hvad der står på de labels, man ser på foto 7 til surveyrapporten fra 18. juli 2022.

Parternes synspunkter

HDI Danmark har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med påstandsdokumentet:

B. ANBRINGENDER

B.1 SAGENS FAKTA OG TVISTEN I HOVEDTRÆK

2. Sagen omhandler skade på ost i forbindelse med transport fra Pöggstall, Østrig, til Los Angeles, USA, med transportøren Log Man, som er sagsøgte i sagen.

3. Sagsøger, HDI Danmark, er forsikringsselskab for sælgeren af godset, Nordex Food A/S. Sagsøgte er den kontraherende transportør, Log Man A/S.

4. Godset blev afsendt af Nordex Food A/S fra Pöggstall, Østrig, og skulle transporteres fra Pöggstall, Østrig, til Hamburg, Tyskland, med henblik på at blive læsset ombord på et skib og blive transporteret til køberen Kradjian Importing Company, Inc. i Los Angeles, USA.

5. Ved ankomst til Hamburg, blev det imidlertid konstateret, at containerne ikke havde været tilstrækkeligt nedkølet under transporten til Hamburg, hvorfor containerne skulle transporteres tilbage til producenten med henblik på at blive inspiceret og revurderet i forhold til fødevarekontrol.

6. Som resultat af denne periode på 10 dage uden aktiv temperaturregulering, ville køberen af private label produkterne kun acceptere at tage imod godset til 50% af den oprindelige salgspris.

7. HDI Danmark gør gældende, at Log Man er erstatningsansvarlig for tabet som følge af temperaturskaden i denne sag som kontraherende transportør, jf. NSAB 2015 § 3, stk. B og § 15, idet Log Man har udstedt fragtregning for transporten bilag 2 (E61-E62). Log Man er ligeledes ansvarlig for sine underkontrahenter, såfremt en sådan måtte være den egentlige skadevolder.

8. Der foreligger ikke dokumentation for, at skaden måtte skyldes eventuelle ansvarsfrihedsgrunde som oplistet i NSAB 2015 § 16.

9. I det følgende struktureres påstandsdokumentet således, at sagens anbringender gennemgås, hvorefter Sø- og Handelsrettens afgørelse i BS-19711-2023-SHR gennemgås, da denne sag har et stort set enslydende sagsforløb.

B.2 NON GEN-SET TRANSPORT

10. Der var aftalt en såkaldt "non Gen-Set" transport – en transportform, der ikke inkluderer aktiv nedkøling. Bilag 10 (E79-E81) indeholder en nærmere redegørelse for de aftalte transportforhold. Da bilaget forklarer transportforløbet generelt for gods, der bliver transporteret fra Pöggstall via Enns eller Wien, er bilaget ligeledes relevant i denne sag.

11. E-mailen i bilag 10 (E79-E80) forklarer det sædvanlige aftalte transportforløb, nemlig at en container bliver lastet i Pöggstall uden gen-set. Fra Pöggstall bliver containeren kørt til en container terminal i Wien eller Enns i Østrig.

12. Som det fremgår af følgende citat, er det kun i korte perioder, hvor det var aftalt, at godset skulle stå uden aktiv nedkøling:

"Hvis containeren ikke afgår fra container terminalen indenfor et døgn tilsluttes den strøm. […] Transittiden fra afgang Container terminalen og frem til afskibningshavnen varierer derfor fra 24-48 timer."

B.3 TIDSLINJE FOR TRANSPORTEN

13. For at illustrere transportens tidsforløb, opstilles en tidslinje her:

- 19. april 2022: Godset lastet i containeren og kørt til Wien uden gen-set
- 29. april 2022: Log Man oplyser til Nordex, at godset har stået uden nedkøling siden ankomst til Wien (dvs. 10 dage)
- 29. april – 9. og 10. maj 2022: Godset på køl indtil returtransport
- 9. og 10. maj 2022 henholdsvis kl. 17:00 og kl. 10:20: ankomst til Pöggstall
- 10. maj 2022: besigtigelse af godset

14. Dette betyder: godset har været 10 dage uden nedkøling mellem den 19. og 29. april 2022 for derefter at være blevet kølet ned igen i henholdsvis 10 og 11 dage inden returtransport til Pöggstall med henblik på besigtigelse den 10. maj 2022 kl. 8:00.

15. I forbindelse med returtransport til Pöggstall var der en periode på henholdsvis max 15 timer og max 2-3 timer, hvor godset var uden køl indtil foretagelsen af survey. Med reference til bilag 10 (E79-E80), var tidsperioden i forbindelse med transport fra Wien til Pöggstall uvæsentlig til sammenligning med perioden fra den 19. til den 29. april 2022, hvor godset var uden køl i 10 dage. Desuden var perioderne uden køl på returtransporten langt indenfor de aftalte tidskrav som bilag 10 (E79-E80) viser.

16. For overskuelighedens skyld, samt for at illustrere de løbende skridt, som Nordex/HDI tog for at begrænse tabet, er bilag 17 (E223-E225) fremlagt. Bilaget er en oversigt over handlings- og tidsforløbet i sagen, med fokus på de foranstaltninger, der blev truffet undervejs. Bilaget er udarbejdet af Hanne Levin Sørensen, som er indkaldt som vidne i sagen, og vil blive bekræftet af samme under afgivelsen af vidneforklaringen.

17. Log Man har under sagen fremsat bemærkninger om godsets temperatur på besigtigelsestidspunktet. På dette tidspunkt, havde godset været uden aktiv nedkøling i en periode på 10 dage, hvorefter godset blev nedkølet i 10 dage. På grund af perioden uden nedkøling efterfulgt af perioden med nedkøling ville en eventuel kernetemperatur af godset været ubrugelig i forhold til en vurdering af, hvorvidt godset var beskadiget.

B.4 TRANSPORTØRENS PRÆCEPTIVE PLIGT TIL AT TRANSPORTERE GODSET UDEN AT BESKADIGE DET

18. Det er altid og på præceptivt grundlag transportørens ansvar at transportere godset uden at beskadige det. Dette indebærer, at hvis transportøren ikke ser til, at godset opbevares under rette temperatur under transporten, så er transportøren ansvarlig.

19. Der er afgivet instruks om temperaturen, og det fremgår af bilag 10 (E79-E80), hvad der var aftalt og fast procedure. Transportøren er selvsagt pligtig at overholde denne instruks og kan ikke fraskrive sig denne pligt med henvisning til, at temperaturen er kundens ansvar.

B.5 BEMÆRKNINGER VEDR. VÆRDIFORRINGELSE

20. Log Man har gjort gældende, at HDI ikke har dokumenteret nogen værdiforringelse på 50%. For at kunne tage stilling til dette, er det relevant at holde følgende to punkter for øje. For det første, så havde Nordex en loyal oplysningspligt til at fortælle køberen, Kradjian, om, at godset havde været uden for temperaturregulering. For det andet, så var der tale om private label gods, som kun havde én potentiel køber på baggrund af en eksklusivaftale mellem Nordex og Kradjian.

21. "Markedsprisen" for dette gods kan ikke betragtes at være andet end den pris, som Nordex og Kradjian havde forhandlet sig frem til. Med andre ord, hvis Kradjian sagde nej til at købe godset, så ville godset skulle ompakkes til væsentligt yderligere omkostning eller destrueres. Hvis Nordex fastholdt ostens pris, og Kradjian ikke var villig til at betale denne, så ville Nordex skulle føre en retssag mod Kradjian med påstand om, at denne ikke var berettiget til at nægte købet af godset. På baggrund af de objektive forhold i sagen, er det særdeles tvivlsomt, at en dommer ville have konkluderet, at Kradjian skulle have købt godset til 100% af salgsprisen.

22. Omkostningerne ved at føre en sådan retssag mod Kradjian ville hurtigt løbe op, selv hvis Nordex skulle få medhold heri. HDI fastholder i øvrigt, at et bjærgningssalg til anden side ville indebære de omkostninger, der fremgår af bilag 7 (E119-E125); lønomkostninger til sortering og ompakning, omkostninger til ny emballage og omkostning til nye veterinærdokumenter. For at få en tilsvarende tabsbegrænsning som salget til 50% til Kradjian, så ville Nordex skulle sælge godset til 73,8 % af den oprindelige pris til en anden køber.

23. Med den loyale oplysningspligt om godsets opbevaring og den nedsatte holdbarhed som følge heraf samt tidsforløbet ved at skulle ompakke godset, så er det HDI's opfattelse, at det ikke ville være muligt at finde en potentiel køber til mere end 73,8 % af den oprindelige salgspris.

B.6 BEVISBYRDEN OG SKADESDOKUMENTATION

24. Containerne var uden aktiv nedkøling fra den 19. til den 29. april 2022. Karakteristisk for en "reefer" container, som er i stand til at holde

gods ved en forudbestemt temperatur er, at denne kræver aktiv nedkøling for at være effektiv, særligt over længere perioder. Log Man gør gældende, at en reefercontainer uden aktiv nedkøling i en periode på 10 dage vil have stort set samme temperatur (ca. 3 grader celsius) som ved udgangspunktet.

25. Det er imidlertid HDI's opfattelse, at det ud fra dette tidsforløb kan lægges til grund, at indholdet af containeren har været udsat for en for høj temperatur. Det gøres gældende, at Log Man har bevisbyrden for det modsatte, overraskende, synspunkt.

26. Under alle omstændigheder skulle denne transit vare 24-48 timer, jf. bilag 10 (E79-E80), og den væsentligt længere transittid på over en uge, må tilskrives Log Man som en ansvarspådragende fejl, som helt påregneligt for dem vil føre til temperaturskade. Dette har Log Man nu også tiltrådt.

27. Godset blev returneret til lageret i Østrig for at blive undersøgt for temperaturskader. Det er HDI's opfattelse, at der for at vurdere, hvorvidt godset er blevet temperaturskadet, skal tages udgangspunkt i de temperaturkrav, der er for den pågældende type fødevarer. Her må der være en formodning for, at godsets holdbarhed er nedsat, hvis temperaturkravene under opbevaring er overskredet, uanset om osten efter en mikrobiologisk undersøgelse udført kort efter skaden, fortsat er egnet til menneskeføde.

28. Ostens tilstand er ikke binær, altså enten uskadt og med en holdbarhed som på produktionsdatoen, eller beskadiget og uegnet til menneskeføde. Der er naturligvis en glidende nedgang i ostens holdbarhed fra produktion indtil udløb af holdbarhedsdatoen. At der ikke, kort efter skaden, kan måles mikrobiologiske forandringer, er ikke ensbetydende med, at holdbarheden ikke var påvirket. Hertil kommer, at det relevante kriterium for fastsættelse af HDI's erstatning er godsets *markedsværdi*. Faldet i markedsprisen udgør den pris, som en køber er villig til at betale for godset, når sælgeren har overholdt sin loyale oplysningspligt. I denne sag var det 50%, grundet godsets produktion til en bestemt køber.

B.7 TABET OG TABSBEGRÆNSNINGSPLIGT

29. Det fremgår af NSAB 2015 § 17, at erstatning for bortkomst eller forringelse af godset beregnes efter godsets fakturaværdi. Det er på denne baggrund, at tabet er beregnet i påstanden, navnlig ved sammenligning af fakturaværdien og den værdi, som godset havde som skadet private label gods, med hensyntagen til den forventede pris til ompakning af godset. Det gøres gældende, at ekstraomkostninger til transport og survey af godset også skal erstattes af de sagsøgte, idet skaderne er udlæg i forbindelse med transporten, jf. NSAB 2015 § 17, stk. 2. Disse udgifter er nødvendige for at kunne begrænse tabet.

30. Hvorvidt der er påvist nogen fysisk skade på godset eller ej er irrelevant for vurdering og beregning af tabet, jf. NSAB 2015 § 17.

31. I nærværende sag er der tale om et private label produkt, hvilket betyder, at der kun var én potentiel køber af godset, medmindre væsentlige omkostninger skulle bruges på at foretage omemballering af godset. Omemballering er beregnet til at koste EUR 37.607,12. For at det kan betale sig at foretage et tabsbegrænsningssalg til anden side i stedet for den faktisk foretagne til den oprindelige køber til 50% af den oprindelige købesum, ville en køber skulle betale mindst 73,8% af den oprindelige pris. Dette forekommer særdeles urealistisk henset til Nordex' loyale oplysningspligt om, at godset har stået 10 dage uden nedkøling og således ikke kan garantere godsets holdbarhed (dette på trods af at surveyoren konkluderede, at godsets smag endnu ikke bar præg af forringelse).

32. Ud over den tid, som godset ville være blevet forsinket som følge af forhandlinger og afsøgning af muligheder i forhold til at sælge godset til den oprindelige køber til en nedsat pris, så ville det også tage tid at ompakke godset for derefter at afsøge mulighederne for at tage stilling til et tabsbegrænsningssalg. Således ville Nordex ikke blot skulle oplyse en potentiel køber om temperaturafvigelserne, som udgør skaden i denne sag, men der ville også være en nedsat holdbarhed som følge af den tid, der var gået som følge af undersøgelsen af mulighederne.

33. Log Man bestrider at være erstatningsansvarlig for omkostninger til returtransport, omkostninger til testning og omkostninger til nye veterinærdokumenter. Det gøres imidlertid gældende, at disse udgifter var nødvendige for at begrænse tabet mest muligt. Godset havde en periode uden kontraktmæssig nedkøling, hvilket medfører en risiko for, at godset har taget skade. For at godset ikke skulle udgøre et totaltab, var det nødvendigt at undersøge godset for at vurdere, om godset fortsat var egnet til menneskeføde og således kunne være genstand for et tabsbegrænsningssalg.

34. Tabet i sagen er udregnet som følger:

Værditab	USD 78.140,58
Transport af containere retur til Pöggstall	EUR 4.200,00
Test af varerne	EUR 3.589,92
Interne arbejdstimer ved Pöggstall	EUR 300,00
Nye veterinærdokumenter	EUR 32,80

35. HDI har anvendt følgende vekselkurser for den 30. juli 2022; for USD: 7,3545 og for EUR 7,4442.

36. Henset til at det totale tab i sagen blev til DKK 635.152,05 ville prisen ved salg til anden side skulle overstige 73,8% af den oprindelige salgspris for at være mere fordelagtigt end det aktuelle tabsbegrænsningssalg til den oprindelige kunde.

B.8 VÆSENTLIG MISLIGHOLDELSE OG LOYAL OPLYSNINGS-PLIGT

37. Når man som køber af fødevarer har en forventning om, at produkterne er blevet opbevaret og transporteret indenfor et bestemt temperaturspænd, så er det efter en køberetlig vurdering en væsentlig misligholdelse, hvis produkterne ikke er blevet opbevaret i overensstemmelse hermed.

38. Det er en grundlæggende forudsætning for køb af fødevarer, der er underlagt krav om opbevaring ved bestemte temperaturer, at sådanne temperaturer overholdes. Selv om det ikke har været påvist, at godset har taget fysisk skade ud fra en mikrobiologisk undersøgelse, så har sælgeren, her Nordex, en loyal oplysningspligt over for køberen, her Kradjian, til at oplyse, at godset ikke har været opbevaret indenfor det temperaturkrav, som var fastlagt for transporten. Dette påvirker selvsagt godsets markedsværdi.

B.9 INGEN ADGANG TIL ANSVARSBEGRÆNSNING

39. Log Man gør gældende, at skaden skyldes en forsinkelse. Dette er imidlertid ikke korrekt. Skaden skyldes, at sagsøgte har forsømt at sørge for nedkøling af godset i 10 dage i forbindelse med transport til Hamburg med henblik videre transport. Skaden, og dermed tabet, er værdiforringelsen som følge af, at sælgeren af godset har været nødsaget til at oplyse over for sin kunde, at godset har været udenfor køl i en periode på 10 dage. Utilstrækkelig nedkøling i en periode på 10 dage af gods, der kræver en bestemt temperatur for at bevare sin holdbarhed, kan ikke betragtes som en forsinkelse, som sagsøgte anfører.

40. Det gøres gældende, at der ikke er tale om en forsinkelse, hvorfor NSAB § 19A ikke finder anvendelse.

41. Der foreligger ikke dokumentation for, at skaden måtte skyldes eventuelle ansvarsfrihedsgrunde som oplistet i NSAB 2015 § 16.

B.10 RENTEPÅSTANDEN

42. Renten beregnes fra 30 dage efter afsendelse af første krav til Log Man den 18. november 2022, jf. rentelovens § 3, stk. 2. Dette er dokumenteret ved bilag 9 (E117-E118).

B.11 BEMÆRKNINGER VEDR. AFGØRELSEN I BS-19711/2023-SHR

43. Sø- og Handelsretten afsagde den 21. februar 2025 dom i sagen BS-19711/2023-SHR, som havde et sagsforløb, der lignede nærværende sag. Denne afgørelse er fremlagt som bilag 15 (E127-E217). I det følgende vil de relevante passager blive gennemgået.

44. Retten lagde indledningsvist til grund, at aftalen mellem parterne var underlagt NSAB 2015. Retten fandt, at Log Man var omfattet af NSAB 2015 som kontraktspart, jf. NSAB 2015 § 15.

B.11.1 PARTERNES FORVENTNINGER TIL TRANSPORTFORLØBET

45. Sø- og Handelsretten konkluderede i BS-19711/2023-SHR, at e-mailen, som i denne sag er fremlagt som bilag 10 (E79-E80), skulle betragtes som "en gengivelse af den sædvanlige praksis og dermed den forudsætning, der var mellem parterne". Denne e-mail fastsatte proceduren mellem parterne, herunder det tidsrum som godset kunne være uden aktiv nedkøling i.

46. Som det fremgår af følgende uddrag fra bilag 10 (E79-E80), er det kun i korte perioder, hvor det var aftalt, at godset skulle stå uden aktiv nedkøling:

> "Hvis containeren ikke afgår fra container terminalen indenfor et døgn tilsluttes den strøm. […] Transittiden fra afgang Container terminalen og frem til afskibningshavnen varierer derfor fra 24-48 timer."

47. I BS-19711/2023-SHR konkluderede Sø- og Handelsretten, at en periode på 7 dage fra den 25. april 2022 til den 4. maj 2022 lå klart ud over den forudsætning, der lå til grund for aftalen mellem Nordex og Log Man på baggrund af vidneforklaringerne og korrespondancen i nærværende sags bilag 10 (E79-E80).

48. Til sammenligning var godset i nærværende sag uden aktiv nedkøling i hele 10 dage fra den 19. april 2022 indtil den 29. april 2022.

B.11.2 DOKUMENTATION FOR SKADEN OG TABET

49. Dernæst lagde retten vægt på vidnet Raffi Kradjians forklaring om teksturen, smagen og vægten af de pågældende varer og fandt derfor, at det transporterede gods ikke var af den kvalitet, som var forudsat i aftalen mellem Nordex og Kradjian.

50. Retten konkluderede derfor, at der var sket en forringelse af godset, som Log Man var ansvarlig for.

51. Køberen i BS-19711/2023-SHR er samme Raffi Kradjian, som er køberen i denne sag.

52. Retten lagde ydermere vægt på, at Nordex havde en loyal oplysningspligt i forhold til at fortælle Kradjian om, at godset ikke havde været opbevaret indenfor de temperaturkrav, der var aftalt for godset. Retten lagde også vægt på, at Nordex havde udvist rimelige bestræbelser på at begrænse tabet og lagde i den forbindelse vægt på de begrænsede afsætningsmuligheder, idet der var tale om private label produkter med en eksklusivaftale.

53. Da der imidlertid ikke var foretaget besigtigelse af godset, fandt retten, at tabet skulle nedsættes skønsmæssigt med 75 % fra USD 116.072,64 til USD 87.054,48.

54. Rettens begrundelse for at nedsætte erstatningen skønsmæssigt i BS-19711/2023-SHR var, at der i modsætning til denne sag, ikke var blevet foretaget besigtigelse af godset.

55. I nærværende sag blev der foretaget besigtigelse, hvilket på baggrund af Sø- og Handelsrettens doms ordlyd medfører, at hele tabet betragtes at være erstatningsberettiget. Det skal i den forbindelse påpeges (hvilket også var retten bekendt ved afgørelsen af BS-19711/2023- SHR), at godset i nærværende sag havde været uden for aktiv temperaturregulering i 10 dage, hvilket er 3 dage mere end BS-19711/2023-SHR, hvilket taler for, at godset i nærværende sag alt andet lige bør betragtes som værende *mere beskadiget* end BS-19711/2023-SHR.

56. Det tilføjes, at det forhold, at der er foretaget en mikrobiologisk undersøgelse, ikke siger noget om godsets tekstur og smag. Retten kan lægge til grund, at også dette parti, der havde været uden aktiv køling i 3 dage længere end godset i BS-19711/2023-SHR, var påvirket på samme måde i forhold til smags- og kvalitetsoplevelsen.

57. Selvom det derfor ikke kunne påvises, at godset var påvirket (endnu) i *bakteriel* sammenhæng, må det antages, at godset var beskadiget, og som minimum kan lægges til grund at have en værdi, der svarer til godset i BS-19711/2023-SHR, efter sælgeren har givet køberen oplysning om godsets tilstand.

B.11.3 DOKUMENTATIONEN I SAGERNES "AFSMITTENDE EFFEKT"

58. Log Man har henvist til surveyrapporten og den tilhørende risikoanalyse, som tilhører nærværende sag som bilag 6 (E93-E106) og bilag A (E89), men som også var fremlagt og forelagt i BS-19711/2023-SHR og således var Sø- og Handelsretten bekendt.

59. Log Man gør gældende, at surveyrapporten og risikoanalysen

> "måtte få den 'afsmittende' effekt i BS-19711/2023-SHR, at erstatningen på trods af Raffi Kradjians vidneforklaring måtte nedsættes skønsmæssigt til 75%".

60. Denne bemærkning forholder HDI sig i det hele uforstående til, herunder særligt i forhold til, hvad der menes med "afsmittende effekt".

61. Som Log Man selv skriver, så har nærværende sag og BS-19711/2023-SHR en nær tilknytning og enslydende booking. Den eneste forskel på godset i sagerne er, at godset i denne sag blev udsat for en periode på 10 dage uden aktiv nedkøling, hvorimod godset i BS-19711/2023-SHR kun blev udsat for en periode på 7 dage uden aktiv nedkøling.

62. Retten var bekendt med 1) at sagerne havde et ens transportforløb og 2) surveyrapporten og risikoanalysen i nærværende sag, da denne afsagde dom i BS-19711/2023-SHR.

63. HDI er enig med Log Man i, at surveyrapporten og risikoanalysen kunne have haft en afsmittende effekt på BS-19711/2023-SHR, men at det så fald måtte lægges til grund, at godset i BS-19711/2023-SHR havde været udsat for et *mindre alvorligt* skadesforløb (7 dage i forhold til 10 dage uden aktiv nedkøling).

64. Hvis Sø- og Handelsretten dermed havde været det mindste i tvivl om, hvorvidt der forelå et tab i nærværende sag, så havde Sø- og Handelsretten enhver anledning til at frifinde Log Man i BS-19711/2023-SHR på grund af skadesforløbene i de to sager. Af samme årsag er HDI helt uenig med Log Man i, at Sø- og Handelsretten "synes at have forudsat", at surveyrapporten og risikoanalysen indikerer, at godset i denne sag ikke led af en forringelse eller skade.

65. Som Sø- og Handelsrettens afgørelse i BS-19711/2023-SHR er formuleret, så er det nærmere omvendt.

66. I anledning af Sø- og Handelsrettens afgørelse i BS-19711/2023-SHR fremsatte HDI et forligstilbud til Log Man, jf. retsplejelovens § 312, stk. 4, hvori HDI tilbød at forlige sagen på 75% af påstandsbeløbet med procesrente fra den 18. december 2022 og med vilkår om, at retten skal fastsætte sagsomkostninger. Forligstilbuddet er fremlagt i sagen som bilag 16 (E221- E222).

LOG MAN har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med påstandsdokumentet:

2. SAGSFREMSTILLING

2.1 Indledning

2.2 Sagen drejer sig om Log Man's potentielle erstatningsansvar i forbindelse med en transport af to containere med ost fra Østrig til Los Angeles.

2.3 Den forsendelse ost, som sagen omhandler, blev solgt af det danske firma, Nordex, til det amerikanske selskab, Kradjian Import.

2.4 Sø- og Handelsretten afsagde den 21. februar 2025 dom i sagen BS-19711/2023-SHR, der var anlagt parallelt med denne sag, og som omhandlede tre containere, der havde haft et sammenligneligt – men ikke identisk – forløb under fortransporten.

2.5 Dommen i sagen BS-19711/2023-SHR er fremlagt som denne sags bilag 15 (E127), og dommen tager stilling til parternes bookinger, herunder fortolkningen af bookingerne.

2.6 Log Man finder på baggrund af sagernes nære tilknytning og enslydende bookinger ikke anledning til at bestride rettens begrundelse i Sø- og Handelsrettens dom i BS-19711/2023-SHR for så vidt angår fortolkningen af parternes aftale.

2.7 Denne sags kernespørgsmål er således i stedet, om HDI har dokumenteret, i) at godset i denne sag er forringet eller skadet, og ii) at Nordex (og ved subrogation HDI) har lidt et tab som følge af en hermed forbundet værdinedgang af godset.

2.8 Bookingerne og transportforløbet

2.9 Transporten af de to containere, som denne sag vedrører (HLBU9176628 og TTNU843189), blev booket på samme måde og havde et sammenligneligt forløb under fortransporten som fem andre containere med ost, der alle blev handlet mellem Nordex og Kradjian Import og transporteret fra Østrig til USA med Log Man som kontraherende transportør.

2.9.1 Alle syv containere blev booket ved en bookingbekræftelse som den, der er fremlagt som denne sags bilag 2 (E61). Det var aftalt, at transporten skulle foregå ved en multimodal transport fra Nordex' lager i Pöggstall og til containerterminalen i leveringshavnen. Fortransporten skulle foregå ved en vejtransport fra Nordex' lager i Pöggstall til enten jernbaneterminalen i Enns eller Wien, hvorfra godset ville blive transporteret til Hamborg havn og videre med en søtransport fra Hamborg til enten Los Angeles eller New York.

2.10 Alle syv containere blev påvirket af de generelle forsinkelser som følge af trængsel ("congestion"), der påvirkede jernbanetrafikken fra Østrig til Hamborg i den pågældende periode.

2.11 Containerne med containernummer HLBU9250094 og HLXU8800207 er beskrevet i sagens bilag 10 (E79-80) og blev transporteret fra Pöggstall til Los Angeles. Godset i de to containere var i denne periode uden aktiv køling fra 22. april 2022 og indtil henholdsvis 29. april 2022 og 3. maj 2022, dvs. henholdsvis 7 og 11 dage. Der er ikke reklameret for skader på godset i disse containere, og der eksisterer ikke en sag om disse containere.

2.12 Containerne med containernummer GESU9502787, HLBU9598916 og CPSU5147152 er beskrevet i sagens bilag 10 (E80) og blev transporteret fra Pöggstall til New York. Godset i de tre containere var i denne periode uden aktiv køling fra 25. april 2022 til 4. maj 2022, dvs. 9 dage. De tre containere var genstand for behandling i Sø- og Handelsrettens sag BS-19711/2023-SHR, hvor der blev afsagt dom den 21. februar 2025. Dommen er fremlagt som sagens bilag 15 (E127). I dommen s. 87 er det anført, at godset ikke var tilsluttet strøm i "en periode på 7 dage – dvs. fra den 25. april 2022 og til den 4. maj 2022". Angivelsen af 7 dage snarere end 9 dage mellem 25. april 2022 og 4. maj 2022 må antages at være en slåfejl.

2.13 Containerne med containernummer HLBU9176628 og TTNU843189 er genstanden i denne sag. Disse containere var uden aktiv køling i perioden mellem 19. april 2022 og 29. april 2022, dvs. 10 dage.

2.14 Sø- og Handelsretten fandt i BS-19711/2023-SHR, at NSAB 2015 fandt anvendelse på forholdet mellem Nordex (HDI) og Log Man

(E212), da bookingerne gør henvisning til NSAB 2015, og NSAB 2015 i øvrigt må anses for et "agreed document".

2.15 Sø- og Handelsretten fandt endvidere følgende i forhold til spørgsmålet om bookingforholdene (E213-214):

> *"Retten finder, at det ved de pågældende bookingbekræftelser af 12. april 2022 må anses som aftalt mellem Nordex og Log Man, at temperaturen i containerne under transporten skulle være på + 3°C.*
>
> *På baggrund af den fremlagte e-mail korrespondance mellem Nordex og Log Man i perioden fra den 2. maj 2022 til den 5. maj 2022, samt de af Henrik Munch og Hanne Levin Sørensen afgivne forklaringer, finder retten det godtgjort, at det var en klar forudsætning i relation til transporten, at de pågældende containere i overensstemmelse med den sædvanlige praksis, der havde været mellem Log Man og Nordex, at containerne skulle tilsluttes strøm, såfremt containerne ikke afgik fra terminalen i Wien samme dag, som containerne ankom til terminalen.*
>
> *Retten finder videre på baggrund af den skete bevisførelse, at det må anses som forudsat mellem parterne, at containerne ikke måtte være uden tilslutning af strøm i mere end 3 døgn, herunder navnlig henset til den af Hanne Levin Sørensen afgivne vidneforklaring, og den fra Log Man til Nordex fremsendte e-mail af 4. maj 2022, hvoraf fremgår, at transittiden fra containerterminalen til afskibningshavnen varierer 24-48 timer. Det forhold, at transporten skulle foretages uden Gen-Set – dvs. uden aktiv nedkøling – kan efter rettens vurdering ikke føre til et andet resultat.*
>
> *(…)*
>
> *På denne baggrund finder retten, at Log Man i sin egenskab af speditør er ansvarlig for den forringelse og skade af godset, som måtte være opstået ved, at godset ikke blev transporteret i overensstemmelse med det i aftalen forudsatte."*

2.16 Log Man finder på baggrund af sagernes nære tilknytning og enslydende bookinger ikke anledning til at bestride dette under denne sag.

2.17 Forløbet i BS-19711/2023-SHR adskiller sig imidlertid fra denne sag derved, at de tre containere i BS-19711/2023-SHR ved en fejl fra Hapag-Lloyds side blev videresendt til USA, hvor det ikke viste sig muligt at besigtige godset forud for bjærgningssalget, mens de to containere i denne sag blev stoppet i Wien og returneret til Pöggstall, hvor godset blev besigtiget af Nordex' surveyor.

2.18 Dokumentation for forringelse eller skade i BS-19711/2023-SHR

2.19 Direktøren for Kradjian Import, Raffi Kradjian, der var køber af godset i begge sager, forklarede følgende om kvaliteten af det gods, der var genstand for behandling i BS-19711/2023-SHR (E162):

> *"Da containerne ankom til Kradjian Imports eget varehus, tjekkede de produkterne, og de fandt ud af, at osten havde mistet sin tekstur, samt at*

smagen var ok, men en lille smule ved siden af ("off"). Det største problem var teksturen, da osten var blevet blødere og havde mistet sin vægt, som følge af at vandet var drevet ud af osten. Dette er normalt, når ost ikke bliver opbevaret under korrekte temperaturer. Osten var ikke farlig at indtage for mennesker."

2.20 HDI's synspunkt om godsets holdbarhedstid, som blev gjort gældende både i BS-19711/2023-SHR og i denne sag, blev ikke bekræftet af Raffi Kradjian eller under hovedforhandlingen i BS-19711/2023-SHR i øvrigt.

2.21 Sø- og Handelsretten lagde Raffi Kradjians forklaring til grund for sin afgørelse i BS-19711/2023-SHR og anførte derfor følgende i sine præmisser (E214-215):

"Henset til det i sagen passerede vedrørende den manglende tilslutning af strøm til containerne i længere tid end forudsat i aftalen mellem Nordex og Log Man, samt den efterfølgende fejlagtige afskibning af containerne til New York, finder retten det godtgjort, herunder henset til det af Raffi Kradjian forklarede om teksturen, smagen og vægten af de pågældende varer efter, at disse var indfortoldet i USA, at det transporterede gods ikke var af den kvalitet, som var forudsat i aftalen mellem Nordex og Kradjian Import.

Der var dermed sket en forringelse af godset, som Log Man i sin egenskab af speditør er ansvarlig for, jf. NSAB § 15."

2.22 Retten fandt det således umiddelbart dokumenteret, at godset i BS-19711/2023-SHR led af en forringelse, da godsets tekstur (og dermed vægt) og smag var forringet.

2.23 Sø- og Handelsretten fandt dog også, at der herskede en bevisusikkerhed som følge af, at godset i BS-19711/2023-SHR ikke var blevet besigtiget ved ankomst – modsat denne sag. Retten fandt i det følgende, at denne bevisusikkerhed måtte føre til en skønsmæssig nedsættelse af erstatningen til 75% (E215):

"Henset til, at der ikke er foretaget et egentligt survey i forhold til de tre containere, som blev sendt til New York – i modsætning til de to containere, der blev sendt retur fra Hamborg til Pöggstall, hvor der, dels foreligger en risiko- analyse af 4. juli 2022, dels en survey dateret den 18. juli 2022 på baggrund af undersøgelse foretaget den 10. maj 2022 – finder retten, at erstatningen skønsmæssigt må nedsættes til 87.054,48 USD."

2.24 Dokumentation for forringelse eller skade i denne sag

2.25 Dokumentationen for en forringelse eller skade i BS-19711/2023-SHR adskiller sig grundlæggende fra dokumentationen for en forringelse eller skade i denne sag. Dette er også understreget i Sø- og Handelsrettens begrundelse for sin skønsmæssige nedsætning af erstatningen i BS-19711/2023-SHR som citeret ovenfor.

2.26 I BS-19711/2023-SHR havde retten alene Raffi Kradjians vidneudsagn om godsets tilstand ved ankomst til USA som dokumentation for det pågældende gods' mulige forringelse eller skade.

2.27 Dette står i kontrast til denne sag, hvor der foreligger følgende dokumentbeviser:

i. En surveyrapport fra HDI's egen surveyor;

ii. En mikrobiologisk analyse af godset udarbejdet af det eksterne analysefirma Eurofins; og

iii. En risikoanalyse fra Nordex på baggrund af besigtigelsen og den mikrobiologiske analyse.

2.28 HDI har ikke fremlagt den mikrobiologiske analyse fra Eurofins, men denne er refereret i HDI's egen surveyrapport og Nordex' risikoanalyse. Nordex' risikoanalyse er fremlagt som sagens bilag A (E89).

HDI's surveyrapport

2.29 HDI's egen surveyrapport er fremlagt som sagens bilag 6 (E93f). Surveyrapporten blev udarbejdet af Reck & Co. den 18. juli 2022 på baggrund af en besigtigelse af godset den 10. maj 2022.

2.30 Under besigtigelsen den 10. maj 2022 var både Lars Madsen, CEO for Nordex Käserei Ges.m.b.H, Klaus Thygesen, Production Manager for Nordex Käserei Ges.m.b.H, og Sanne Nørmølle, Quality Control Coordinator for Nordex A/S til stede.

2.31 Det konkluderedes ved udtagelse af stikprøver for begge containere, at (E97-98):

> *"Neither the consistency, nor the taste and appearance of the product did reveal any impairments. The brine did not show any discolorations."*

2.32 Det konkluderes videre i surveyrapporten, at (E99):

> *"In the opinion of the surveyor both reefer containers had not been connected to power supply during transit while being in the custody of the carrier and further contracted parties, which however did not impact the quality of the products."* (min understregning)

2.33 Det fremgår ikke af surveyrapporten fremlagt, at Lars Madsen, Klaus Thygesen eller Sanne Nørmølle skulle have gjort indsigelse mod hverken besigtigelsesmetoden eller besigtigelsens konklusioner.

2.34 I modsætning til Raffi Kradjians vidneudsagn i BS-19711/2023-SHR om tab af tekstur og smag, forligger der således i denne sag bevis for det modsatte, nemlig at hverken tekstur eller smag havde lidt skade.

Eurofins mikrobiologiske analyse

2.35 HDI har ikke fremlagt Eurofins mikrobiologiske analyse af godset. Denne er dog refereret i surveyrapporten og Nordex' risikoanalyse.

2.36 Det fremgår af surveyrapporten, at (E98):

> *Following to the inspection of the goods by the attending surveyor, the Nordex Käserei Ges.m.b.H arranged for a food analysis of the captioned products by the independent laboratory Eurofins."*

2.37 Om den mikrobiologiske analyse fra Eurofins er følgende anført i Nordex' risikoanalyse:

> *"The quality of the product is still intact according to the microbiological re- sults of accredited laboratory and organoleptic assessment on site.*
>
> *(…)*
>
> *The result from the simulation test verify that the higher temperature does not have impact on the micro level and the food safety."*

Nordex' risikoanalyse af 4. juli 2022

2.38 Nordex foretog på baggrund af besigtigelsen af godset og den mikrobiologiske analyse en risikoanalyse over godset. Nordex havde i risikoanalysen identificeret en række potentielle risici, herunder godsets holdbarhed og udviklingen af patogener.

2.39 På baggrund af den mikrobiologiske analyse og observationerne ifm. besigtigelsen af godset, konkluderede Nordex' kvalitetsafdeling imidlertid følgende (E89):

> *"The product does not pose any food safety risk, as the composition has not changed.*
>
> *The quality of the product is still intact according to the microbiological results of accredited laboratory and organoleptic assessment on site. The temperature checked on return, showed below 6 ° C on worst case points. Because of closed room and already chilled product the temperature inside the container could not increase.*
>
> *The result from the simulation test verify that the higher temperature does not have impact on the micro level and the food safety.*
>
> *The customer was informed through complain #124.*
>
> *Released"*

2.40 Nordex' egen risikoanalyse frikendte således godset for skade eller forringelse. Den udførte simulationstest ses ikke at indikere nogen forringelse af godsets holdbarhed.

2.41 Dokumentation for værdinedgang

2.42 Log Man bestrider, at bjærgningssalgsprisen til den oprindelige køber, Kradjian Import, er udtryk for godsets værdinedgang, hvis det antages, at godset led af en skade eller forringelse (hvilket bestrides).

2.43 Til dokumentation for det lidte værditab har HDI henvist til bilag 11 og den aftale om bjærgningssalg, som blev indgået ved korrespondancen den 6. juli 2022 (E111-112). Bjærgningssalget i denne sag blev gennemført ved én og samme korrespondance som bjærgningssalget i BS-19711/2023-SHR.

2.44 Det fremgår af Hanne Levin Sørensens forklaring for retten i BS-19711/2023-SHR, at det var salgsafdelingen, der stod for bjærgningssalget, men at (E161):

> *"Hun mener, at der blev talt om et bjærgningssalg tidligere i forløbet end den 6. juli 2022 for at undgå omkostninger og komme hurtigt videre."*

2.45 Det presserende moment og de omkostninger, Nordex ønskede at undgå i BS-19711/2023-SHR, var omkostningerne til containerdemurrage. Sådanne omkostninger er ikke aktuelle i denne sag.

2.46 Det er ikke forklaret eller nærmere dokumenteret, hvorfor bjærgningssalget i denne sag blev forhandlet ved én og samme korrespondance som bjærgningssalget i BS-19711/2023-SHR.

2.47 Da bjærgningssalget til den oprindelige køber, Kradjian Import, blev indgået den 6. juli 2022, var besigtigelsen den 11. maj 2022, som udmøntede sig i Reck & Co.'s rapport dateret 18. juli 2022, gennemført. De mikrobiologiske tests af godset fra Eurofins og Nordex' risikoanalyse dateret den 4. juli 2022 var også færdiggjort.

2.48 Alligevel forklarede Raffi Kradjian følgende i BS-19711/2023-SHR (E163):

> *"Han kender ikke til surveyen af 18. juli 2022, som blev lavet i Pöggstall på baggrund af undersøgelser af de to containere, som ikke blev sendt til New York, og han kan ikke huske, om han har ikke set foreløbige analyser eller lignende. Han kan ikke huske, om han har set den af Nordex udarbejdede risikoanalyse af 4. juli 2022, da det er over 2 år siden."*

2.49 Det fremgår ikke af sagens skriftlige materiale om forhandlingen af bjærgningssalgsprisen, at Kradjian Import skulle have modtaget orientering om besigtigelsen den 10. maj 2022 eller resultaterne af risikoanalysen dateret 4. juli 2022.

2.50 Det må på den baggrund lægges til grund, at Nordex ikke på tidspunktet for bjærgningssalgets gennemførelse havde forelagt hverken de umiddelbare resultater fra besigtigelsen den 10. maj 2022 eller den risikoanalyse, som Nordex selv havde foretaget over godset for Kradjian Import.

2.51 Det må forventes, at det ville have haft en væsentlig betydning for den potentielle bjærgningssalgspris, hvis Kradjian Import var blevet in-

formeret om i) den besigtigelse af godset, der anførte, at godset ikke var skadet eller forringet, ii) den mikrobiologiske test fra Eurofins, der heller ikke fandt forringelse ved godset, og iii) den risikoanalyse, som Nordex havde foretaget, og som ligeledes frifandt godset for forringelser.

2.52 Det må ligeledes forventes, at Nordex, som led i sin loyale oplysningspligt over for Kradjian Import, ikke blot havde en forpligtelse til at oplyse Kradjian Import om temperaturforholdene under transporten, men også om resultaterne af de undersøgelser, der efterfølgende var foretaget af godset.

2.53 Et eventuelt værditab som følge af en forringelse af godset vil derfor ikke være dokumenteret ved bjærgningssalgsprisen til den oprindelige køber, Kradjian Import, idet dette bjærgningssalg tilsyneladende blev foretaget uden Kradjian Import var blevet oplyst om forhold, der må anses for væsentlige – hvis ikke helt afgørende – for Kradjian Imports vurdering af ostens værdi.

2.54 Den supplerende rapport fra Reck & Co., fremlagt som sagens bilag (E119), udarbejdet den 13. marts 2023, dvs. næsten et år efter sagens opståen, kan ikke ændre herpå.

2.55 Reck & Co. blev bedt om at kommentere på det afgrænsede spørgsmål, om genindpakning af godset mhp. et hypotetisk dækningssalg til en anden sælger ville være rentabelt i forhold det faktisk gennemførte dækningssalg. Det bestrides, at dette skulle dokumentere godsets potentielle nedgang i værdi.

2.56 Det noteres dog, at Reck & Co. i sin beregning ikke har taget udgangspunkt i, at der skulle være sket en nedgang i vareværdien, men derimod har medtaget godsets fulde værdi til brug for sine beregninger. Det noteres, at Reck & Co.'s beregninger ville føre til et værditab, der ikke ville overstige EUR 37.144,12.

2.57 Log Man har i forlængelse af Reck & Co.'s supplerende rapport og HDI's anførelse om, at et videresalg til den af Reck & Co. anførte restværdi var "*særdeles urealistisk*", opfordret HDI ved provokation E til at redegøre for, hvorvidt Nordex eller HDI undersøgte muligheden for at sælge godset til anden side, herunder om HDI eller Nordex forsøgte at indhente tilbud fra alternative købere. Herved kunne det være be- eller afkræftet, om Reck & Co.'s vurdering af et tab ved et salg efter ompakning var korrekt.

2.58 HDI har ikke imødekommet provokation E og dette må få den processuelle skadevirkning, at det lægges til grund, at værditabet ikke var som anført af HDI.

2.59 Tabsopgørelse

2.60 HDI har opgjort sit tab til i alt DKK 635.152 som følger:

Tabspost	**Beløb**

Værditab	USD 78.140,58
Returtransport til Pögstall	EUR 4.200
Test af varerne	EUR 3.589,92
Interne arbejdstimer ved Pögstall	EUR 300
Nye veterinærdokumenter	EUR 32,80

2.61 HDI har oplyst at have benyttet kursen den 30. juli 2022; for USD 7,3545 og for EUR 7,4442. Den 30. juli 2022 var en lørdag og på den næstkommende bankdag, den 1. august 2022, var kursen 7,4457 for EUR og 7,2762 for USD. Med benyttelsen af disse kurser vil HDI's krav kunne opgøres som følger:

Tabspost	**Beløb (DKK)**
Værditab	568.566,5
Returtransport til Pöggstall	31.271,9
Test af varerne	26.739,5
Interne arbejdstimer ved Pöggstall	2.233,7
Nye veterinærdokumenter	224,2
I alt:	**629.035,8**

3. ANBRINGENDER

3.1 Parternes aftale og kriterierne for et ansvar

3.2 Bookingerne mellem Nordex og Log Man er indgået på NSAB 2015. Det gøres gældende, at NSAB 2015 finder anvendelse på parternes aftale, og at det også er under NSAB 2015, at sagen må bedømmes.

3.3 Dette stemmer overens med Sø- og Handelsrettens afgørelse i BS-19711/2023-SHR, og der ses ikke at være holdepunkter til støtte for, at retten skulle komme til et andet resultat i denne sag.

3.4 Det gøres gældende, at HDI for at statuere et erstatningsansvar for Log Man i sagen – og dermed få medhold i sin betalingspåstand – må dokumentere, at godset led af en forringelse eller skade, jf. NSAB 2015 § 15, stk. 1.

3.5 Det gøres endvidere gældende, at HDI's tab i så fald må beregnes på baggrund af henholdsvis NSAB 2015 §§ 17 eller 18, at der ved denne beregning tages udgangspunkt i godsets værdiforringelse, og at det påhviler HDI at godtgøre, at bjærgningssalgsprisen var overensstemmende med godsets værdi efter værdiforringelsen.

3.6 Det noteres subsidiært, at NSAB 2015 § 15 indholdsmæssigt på dette punkt stemmer overens med sølovens § 275, hvorefter transportøren er ansvarlig for tab som følge af, at godset bliver "beskadiget eller går tabt" under transporten. NSAB 2015 §§ 17 og 18 stemmer indholdsmæssigt overens med sølovens § 279, dog således at sølovens normalerstatningsregel i retspraksis er fortolket snævrere end NSAB 2015's normalerstatningsregel.

3.7 Dokumentation for skade på eller forringelse af godset

3.8 Det gøres gældende, at HDI ikke har dokumenteret, at godset led af en forringelse eller skade.

3.9 Tværtimod indikerer HDI's egen surveyrapport, Eurofins mikrobiologiske analyse, og Nordex' risikoanalyse entydigt, at godset i denne sag ikke var skadet eller forringet.

3.10 HDI har ikke under sagen fremlagt dokumentation, der giver anledning til at betvivle konklusionerne i HDI's surveyrapport, Eurofins mikrobiologiske analyse eller Nordex' risikoanalyse. HDI har heller ikke dokumenteret andre forhold, der skulle danne grundlag for en antagelse om, at godset skulle være beskadiget eller forringet.

3.11 HDI's anførelser om godsets potentielle skade eller forringelser, herunder i relation til holdbarhedstiden, må på den baggrund være afkræftet. Det bemærkes, at Log Man ved Provokation D har opfordret HDI til at fremlægge dokumentation for dette synspunkt, der forekommer i strid med dokumentbeviserne i sagen. Provokationen er ikke blevet imødegået.

3.12 Det noteres, at synspunktet om forringet holdbarhedstid ikke blev taget til følge i BS-19711/2023-SHR, selvom det også blev gjort gældende af HDI der.

3.13 Dokumentation for værditab

3.14 Det gøres gældende, at HDI ikke har dokumenteret, at en eventuel forringelse eller beskadigelse af godset skulle have medført en værdiforringelse svarende til differencen mellem den oprindelige salgspris og bjærgningssalgsprisen til den oprindelige køber, Kradjian Import.

3.15 Det må lægges til grund, at Kradjian Import ikke var orienteret om besigtigelsen, Eurofins mikrobiologiske test eller Nordex' risikoanalyse. Bjærgningssalget blev således tilsyneladende foretaget uden Kradjian Import var blevet oplyst om forhold, der må anses for væsentlige – hvis ikke helt afgørende – for Kradjian Imports vurdering af ostens værdi.

3.16 Reck & Co.'s supplerende rapport ændrer ikke herpå. Mens grundlaget for rapporten i øvrigt bestrides, bemærkes det, at HDI's tab ved et dækningssalg til anden side ifølge rapporten ikke ville kunne overstige 37.144,12 EUR.

3.17 HDI ikke har fremlagt dokumentation til støtte for, at det ikke var mu- ligt at sælge godset til anden side, og det gøres på den baggrund gældende, at HDI ikke har opfyldt sin tabsbegrænsningspligt. Et salg til anden side må under alle omstændigheder antages at have ført til et salg med et tab, som ikke overstiger det af Reck & Co. anførte.

3.18 Tabsopgørelse

3.19 Det gøres gældende, at HDI's tabsposter udover værditabet ikke er erstatningsberettigede i henhold til normalerstatningsreglen i NSAB 2015 § 17, stk. 2, alternativt sølovens § 279.

3.20 Kradjian Import blev tilsyneladende ikke forelagt konklusionerne fra besigtigelsen af godset, de mikrobiologiske tests med godset eller Nordex' risikovurdering.

3.21 Omkostningerne udover værditabet vedrører alle returneringen af godset til afsender mhp. undersøgelserne af godset der. Når Kradjian Import ikke er blevet forelagt resultaterne af disse undersøgelser, kan undersøgelserne og omkostningerne forbundet hermed ikke have bidraget til opretholdelsen af godsets restværdi, ligesom omkostningerne ikke ville være påløbet som følge af transportens naturlige forløb.

Rettens begrundelse og resultat
Det er ubestridt, at NSAB 2015 finder anvendelse.

Det kan lægges til grund, at parternes aftale blandt andet indebar, at containerne ikke måtte være uden tilslutning af strøm i mere end 3 døgn. Desuden kan det lægges til grund, at de i denne sag omhandlede containere i strid med denne aftale var uden aktiv køling i perioden mellem den 19. april 2022 og den 29. april 2022.

Log Man er derfor som kontraherende fragtfører ansvarlig for den forringelse eller skade på godset, som måtte være opstået ved, at godset ikke blev transporteret i overensstemmelse med parternes aftale, jf. NSAB § 15.

Der er på Nordex' foranledning foretaget survey af godset samt foretaget en mikrobiologisk undersøgelse. Nordex har desuden fået udarbejdet en risikoanalyse. Efter disse oplysninger kan det lægges til grund, at godset ikke ved den manglende aktive køling led skade i relation til fødevaresikkerheden. Derimod led godset skade i relation til holdbarheden, idet der ved frigivelsen af produktet alene resterede ca. 7 måneder af holdbarhedsperioden mod oprindelig en 12-måneders holdbarhedsperiode. Dette fremgår af de østrigske myndigheders Official Health Certificate, indholdet af mailkorrespondancen mellem Nordex og Kradjian Import den 6. juli 2022 og den supplerende surveyrapport af 13. marts 2023. Der er på denne baggrund indtrådt en forringelse eller en skade i form af et markedsværditab.

Af den supplerende surveyrapport af 13. marts 2023 fremgår, at godset var solgt som private label og under en eksklusivaftale, som indebar, at Nordex ikke måtte sælge produktet til andre i USA. En ompakning ville anslået have været forbundet med en udgift på ca. 37.000 EUR, hvilket er et betydelig mindre beløb end prisreduktionen til Kradjian Import på ca. 78.000 EUR. Imidlertid skal der tages hensyn til yderligere faktorer, herunder at godset som følge af Log Mans ansvarspådragende forhold først blev frigivet i juli 2022 og dermed med en ikke uvæsentlig forkortet holdbarhedsperiode. Hertil kommer, at en ompakning må antages at ville have været forbundet med en forstyrrelse af den normale produktion hos Nordex. Det er derfor tvivlsomt, om godset kunne ha-

ve været solgt på et lokalt marked og i øvrigt til hvilken pris, og surveyoren har derfor konkluderet, at et bjærgningssalg med en prisreduktion på 50 % må anses for rimeligt.

Nordex har således lidt et tab som følge af, at det ikke var muligt for Nordex at sælge varerne til Kradjian Import til den aftalte pris.

Retten finder herefter i overensstemmelse med indholdet af den supplerende surveyrapport af 13. marts 2023, at Nordex – ved at iagttage sin loyale oplysningspligt over for Kradjian Import og indgå aftale med Kradjian Import om en prisreduktion på 50 % - efter en konkret vurdering af omstændighederne har foretaget nødvendige og rimelige foranstaltninger med henblik på at begrænse sit tab.

HDI Danmark har opgjort sit krav til i alt 629.045,82 kr. i henhold til vekselkurserne for USD og EUR pr. 1. august 2022.

Efter bestemmelserne i NSAB §§ 17 og 18, finder retten, at godsets værdiforringelse kan fastsættes i overensstemmelse med prisreduktionen på 50 %, svarende til 78.140,58 USD til vekselkurs 7,2762 = 568.566 kr. Hertil kommer returtransport af containerne med 4.200 EUR til vekselkurs 7,4457 = 31.272 kr. samt udlæg til nye veterinærdokumenter til 32,80 EUR til vekselkurs 7,4457 = 244 kr. Udgiften til interne arbejdstimer ved Pöggstall til 300 EUR er ikke omfattet af de omkostninger, der erstattes i medfør af de nævnte bestemmelser. For så vidt angår udgiften til mikrobiologisk analyse med 3.589,92 EUR til vekselkurs 7,4457 = 26.729 kr. finder retten, at disse omkostninger har karakter af sagsomkostninger og medtages derfor i sagsomkostningsafgørelsen nedenfor.

Sammenfattende finder retten, at Log Man skal betale 600.082 kr. til HDI Danmark med procesrente fra den 18. december 2022.

Sagsomkostningerne er efter sagens værdi, forløb og udfald fastsat til dækning af udgiften til advokatbistand med 60.000 kr., udgiften til rets- og berammelsesafgift med 15.500 kr. og udgiften til en mikrobiologisk analyse med 26.729 kr., i alt 102.229 kr., jf. retsplejelovens § 316, jf. § 312, stk. 1, idet HDI Danmark får medhold i et omfang, som alene i mindre grad afviger fra den fremsatte påstand. HDI Danmark er ikke momsregistreret.

THI KENDES FOR RET:

LOG MAN ApS skal til HDI Danmark, filial af HDI Global SE, Tyskland, betale 600.082 kr. med procesrente fra den 18. december 2022.

LOG MAN ApS skal til HDI Danmark, filial af HDI Global SE, Tyskland, betale sagsomkostninger med 102.229 kr.

Beløbene skal betales inden 14 dage.

Sagsomkostningerne forrentes efter rentelovens § 8 a.

Vejledning om anke af Sø- og Handelsrettens dom

Du kan som udgangspunkt anke (klage over) afgørelsen til landsretten.

Du kan i særlige tilfælde anke direkte til Højesteret.

Fristen for anke er **4 uger**, fra Sø- og Handelsretten afsagde dom.

Du kan kun anke bestemmelser om sagsomkostninger særskilt med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet. Du skal i givet fald indlevere din ansøgning til Procesbevillingsnævnet. Dette kan ikke ske via minretssag.dk. Fristen for ansøgning om anketilladelse er **4 uger**.

Du kan læse mere om anke og anketilladelse i retsplejelovens §§ 368 – 373.

Reglerne er også kort beskrevet på Sø- og Handelsrettens hjemmeside under "Sagsbehandling og vejledninger", underrubrik "Anke og kære ".

Praktiske oplysninger

Du kan oprette en anke direkte på sagen på minretssag.dk ved at trykke på "Opret appel" og derefter vælge "Anke" og følge vejledningen.